

ÅRSBERETNING 2012

Direkte samarbeid

Sterke kvinner

Effekt for barna

Virksomheten

Chains of Friendship (COF) er en stiftelse som bidrar med fattigdomsbekjempelse i den 3.verden. Etablering av direkte samarbeid med mottakerdistrikt i definert prosjektområde reduserer fordyrende mellomledd og risiko for svinn. 70% av tilgjengelige midler skal gå til microlån som kan utvikle inntektsgenererende virksomheter for lokalbefolkningen. Midler som skal gjenbrukes til en bærekraftig videreutvikling i lokalsamfunnet. De resterende midler vil underbygge forutsetninger for å lykkes med dette gjennom prosjektstyrte aktiviteter og kapasitetsbygging. Låneprogrammet vil være rettet primært mot kvinner som har vist størst suksess i denne type selvutvikling. Virksomheten i Norge ledes fra Bergen. Vårt samarbeidsdistrikt ligger på landsbygden i Mbengwi subdivision, North-West Region, Kamerun. Der prosjektområdet er definert til Meta folket på ca. 80.000 innbyggere i 32 landsbyer.

Utvikling

Antall låntakere av COF microlån økte med 161 fra fjoråret. Med 526 aktive låntakere totalt sett, utgjør det bedring av levekår for deres ca. 5.000 familiemedlemmer. Noen låntakere har falt fra som dødsfall, og noen har avsluttet for å reise til andre regioner i landet. Noen få medlemmer velger å avvente når gruppene går videre til neste låneperiode, mens noen kommer tilbake i senere runde når de ser hvordan de andre klarer seg. Gjennom vår 5-årige driftsperiode har 21% trukket seg eller er på foreløpig pause etter endt låneperiode. 13% var blant de første gruppene i oppstartsåret i 2008, mens vi fortsatt holdt på å bygge opp vårt opplæringsprogram. Mens i grupper som har startet senere, har 8% trukket seg av ulike årsaker. Dvs. majoriteten fortsetter sin inntektsutvikling med COF microlån som investeringskapital.

Av totalt 44 lånegrupper er 12 nystartet i 2012. Totalt sett er 226 låntakere i gang med sin første investeringsperiode, 111 med sin andre, 93 med sin tredje, 73 med sin fjerde, mens 1 gruppe med 15 deltakere er i gang med sin 5.låneperiode. Noen tar opp et par nye medlemmer når en lånegrupper restarter en ny låneperiode, og det er også vanlig at de gradvis øker sine låne- og investeringsbeløp. Gjennomsnittlig lånebeløp i 2012 var ca NOK 873 mot 814 i 2011, 722 i 2010 og 539 i 2008. Hittil har mange økt lånebeløpet når de starter ny låneperiode med en hundrelapp eller to, siste året har mange økt til maksgrense hittil på ca. 1200. Stadig flere ønsker imidlertid å kunne høyne maksgrensen til det doble eller tredoble for å kunne investere når det er høysesong eller få større effekt av sine investeringer. Noe det er gitt aksept for i samråd med vår samarbeidsbank, utfra deres gode betalingshistorikk. Alle fullfører sine lån innen en lånegruppe kan starte ny periode.

Periode	Lån			Lån til				Fattigdomskriterier							
	takere	Kvinner	Menn	Gris	Handel	Åker	Høns	Vann	Sanitær	Mat	Skole	Hus	Helse	Lån	
Des. 2008	135	105	30	48 %	44 %	7 %	1 %	55 %	15 %	7 %	20 %	41 %	0 %	0 %	
Des. 2009	148	115	33	58 %	32 %	9 %	1 %	83 %	27 %	12 %	24 %	91 %	0 %	55 %	
Des. 2010	250	181	69	40 %	44 %	8 %	8 %	91 %	52 %	26 %	20 %	54 %	10 %	88 %	
Des. 2011	365	269	98	37 %	48 %	8 %	6 %	85 %	54 %	31 %	36 %	42 %	10 %	90 %	
Des. 2012	526	377	147	35 %	44 %	12 %	9 %	85 %	45 %	45 %	46 %	41 %	15 %	96 %	

Måling av bistandseffekt er basert på FN's Tusenårsmål, der låntakerne selv betegner hvilke grunnleggende levekår de er i stand til å dekke ved oppstarten av sine første lån (baseline), og hvilken effekt deres inntektsutvikling får på disse levekår etter hvert som de kan utvide sin inntekt over tid (måle utvikling). Den største bekymringen fattigdom og manglende kapital utgjør for lokalbefolkningen i dag er muligheten til å la barn og unge fullføre skolegang. En utgift som i størrelsesforhold er den største kontantutgiften de har. Og derfor i praksis blir høyest prioritert når COF's låntakere begynner å bygge sitt inntektsgrunnlag. At det prosentvis kan vise svingninger i totaloversikten ifht foregående år, skyldes også at nye lånegrupper kommer til som starter fra scratch på sin fattigdomsstatus, og dermed trekker ned gjennomsnittet. Mens det på individuell rapportering viser en gradvis bedring av fattigdomsutvikling for den enkelte familie etter hvert som de bygger sin inntektsutvikling.

Muligheter til å *benytte* tilgjengelige helsetilbud blir av de fleste fortsatt ikke prioritert av mangel på midler å betale med, noe som ofte får tragiske følger. At så mange hevder å ha tilgang til vann, betyr tilgjengelig i sin nærhet. Mens vannets kvalitet ofte er årsak til sykdommer.

Sanitære forhold er også en helseisriko, og er nok høyere enn prosenten skulle tilsi, utfra vestlig vurdering. Tilgang til *nok* mat, og ikke minst variert næringsrik mat er også bekreftet mangelfull for de fleste, men heldigvis i positiv utvikling. Følgene er fortsatt utbredt underernæring og konsekvenser for svakere immunsystem og helseisriko. Manglende inntekt påvirker alle levekår og bremser deres mulighet for egenutvikling. Tilgang til investeringskapital via COF bedrer denne utvikling gradvis, i takt med deres innsats.

Kvinneres rolle

FNs mål for å bedre kvinners og jenters rettigheter og muligheter, *måles* ikke i våre statistikker. Men påvirkes bevisst gjennom det program som er etablert. Med krav til at minst 70% av låntakerne skal være kvinner, bidrar det til at kvinner får mulighet til å etablere sin egen inntekt og dermed øke sin egen status og selvstendighet. I alle COF lånegrupper er det kvinner som har de ledende roller, noe som også er tilfelle i et felles COF kompetanseforum de nå driver i lokalsamfunnet. Kvinnene får gjennom sin opplæring i planlegging og økonomiforvaltning tilført kompetanse de hittil har manglet gjennom skolegang. Mens opplæring og erfaringsutveksling i produksjonsutvikling og forretningsforståelse gjør dem til nøkkelressurser og mentorer for stadig flere i lokalsamfunnet. En gruppe på 12 av de mest driftige og suksessrike kvinnene er valgt til å representere alle lånegruppene, fordelt til å dekke hver sine soner av distriktet. Jo flere lånegrupper som startes, jo større andel av lokalbefolkningen vil disse representere. Deres roller og økende representasjon bidrar til at de kan få innflytelse på beslutninger og utvikling av sitt lokaldistrikt. Vi ser en tilnærming til en slik utvikling allerede.

Sterke kvinner som lykkes. Medlem av gruppe 19 i landsbyen Sang.

Internasjonale rapporter og våre egne erfaringer viser at kvinners bidrag til familienes fattigdoms-bekjempelse skaper økende anerkjennelse hos mennene og samfunnet som helhet. Tilsvarende rapporter og erfaring viser at kvinner bruker langt større andel av sine inntekter til familiens behov enn menn. Gjennom bedre familieøkonomi får også jenter bedre sjanse til å fullføre skolegang, og familien kan få mer variert kosthold som bedrer den generelle helsetilstand. En økende økonomi vil gi mulighet til å *benytte* tilgjengelige helsetilbud, noe som også kan bedre spebarns- og barseldødelighet.

Effekten etter 5 års program viser at låntakerne lykkes med sine investeringer og har sett at microlån er et virkningsfullt virkemiddel for å bygge en inntekt som kan vedvare og utvides ytterligere gjennom gradvis fornyede låneinvesteringer. De fleste som restarter nye låneperioder utvider lånebeløpet, og noen ganger nedbetales raskere fordi de har skaffet seg trygghet til hvordan de skal sikre inntektskildene og mestre låne-forpliktelsene. En effekt ikke bare for låntakerne, men også for deres ca. 5.000 familiemedlemmer. En positiv følgeeffekt som også motiverer stadig flere i lokalsamfunnet til å ville delta i COF's program, i et stadig mer utvidet distrikt. En vekst betinget av hvor mye sponsormidler vi klarer å skaffe, og dermed utvide utlånsmulighetene til stadig større andel av lokalsamfunnet.

Samarbeid og styring av egen fattigdomsutvikling

Kapasitetsbygging og videreutvikling

Det er fortsatt den første låneperioden som er den tøffeste utfordringen, med tilvenning av kontinuerlig tilbakebetaling selv før deres investeringer har gitt avkastning. Det har derfor vært sterk fokus på kunnskapsutveksling i og mellom lånegruppene for å dele de erfaringer som gir de beste resultat. Nye lånegrupper som startes opp nå, får stadig bedre opplæring og veiledning i starten basert på de erfaringer de etablerte låntakerne og den lokale COF administrasjonen har høstet. Nye låntakere vil derfor ha en raskere læringskurve og bedre forutsetning for opptarten av sin inntektsutvikling. Under sine første lån har alle måtte finne kreative muligheter til å skaffe penger for å betale låneavdrag med. Småjobber som nå bidrar til å skape flere inntektsplattformer pr. familie, som nye låntakere også kan lære av.

Det etablerte COF kunnskaps- og beslutningsforum har faste månedlige møter med representanter for alle lånegruppene, og et felles årsmøte for alle låntakerne. Dette forum får nå stadig mer effekt. Både i utvikling av administrative og økonomiske ferdigheter, og i enda større grad av produksjonsutvikling. Enten som verdifull erfaringsutveksling, eller innleid profesjonell fagkompetanse. Lånegrupper som gjennom nytenking skaper bedre resultater, benyttes som besøksfarmer andre kan lære av.

Vi har nylig også startet mer bevisst ledelsesutvikling, for våre COF ansatte men også for de 12 utvalgte representanter for alle COF gruppene. Ved fremtidig utvidelse av kapasitetsbehov i COF, vil det være fra denne representasjonsgruppen nye ansettelse vil rekrutteres fra. Vi har tilrettelagt for at også IT-kunnskap vil bli en del av denne lederutvikling. På sikt vil vi planlegge for at dette kunnskapsforum kan bli en permanent «voksenopplæringsinstitusjon» for lokalsamfunnet, uavhengig av COF. Et nytt tilbud i et lokalsamfunn der de fleste voksne har begrenset formell utdanning.

Ved å styrke representasjonsgruppen i formell og administrativ kompetanse, gis de også mer trygghet til å representere lokalsamfunnet mot offentlige myndigheter og kan dermed påvirke utvikling av den lokale infrastruktur og samfunnsutvikling. Kompetanseforumet har begynt å invitere lokale myndighetspersoner til sine fellesmøter for å styrke et slikt samarbeid.

Lederopplæring av nøkkelpersoner i lokalsamfunnet

De COF ansatte gir kontinuerlig råd om å spre investeringene på flere inntektskilder, i den hensikt å spre risiko dersom ytre faktorer rammer én produksjonstype av deres landbruksproduksjon. Selv om det er prosentvis nedgang i *investering* i svineoppdrett, satser fortsatt de fleste på kontinuitet i sin svineoppdrett. Siden det vanligvis er en sikker inntektskilde. Avl av *nye typer smådyr* for salg til matproduksjon har fått en økende interesse med vellykket resultat og vekst. Stadig flere får i gang en selvfinansierende oppdrett av de avlsdyr de først investerte i, og kan bruke inntekten av denne til å utvide produksjonen vha tilgang til mer fôr. Ellers er det vi har definert som «handel» en økende investeringskilde (44%). Er ofte bearbejdet egenproduksjon av deres landbruksprodukter som selges på markedet, eller oppkjøp av varer som selges med fortjeneste. Det er spesielt innenfor denne sektor de etablerte låntakerne ønsker å investere (låne) mer ved hvert oppkjøp. Det vil gi dem bedre innkjøpspriser, og større gevinst. Med utvidet kunnskap og vellykkede forsøksgrupper, er det også stadig flere som satser på høseoppdrett.

Den økende produksjon som følge av økende investeringsmuligheter, vil etter hvert kreve tilgang til et utvidet markedsområde. Det er flere byer i en radius på et par timer som vil gi tilgang på mer forutsigbar og større omsetning av deres landbruksproduksjon. Et markedsprosjekt de har jobbet for å koordinere de siste par år, der transportbehov var flaskehalsen. COF har etter utarbeidelse av businessplan, bidratt til finansiering av en felles lastebil, administrert av det lokale COF kontor. Der 60% av investeringsbeløpet er COF donasjon og 40% rentefritt COF lån. I tråd med våre rammer for enkeltprosjekt som under-bygger *forutsetning* for inntektsutvikling i lokalsamfunnet. Ifølge businessplanen skal bilen bli selv-finansiert i drift, og avsetning til nyinvestering innen fremtidig avskrivning. Den mangelfulle ledelses-kompetanse lokalt, selv etter veiledning og overføring av hjelpemidler, har forsinket koordinering av produksjonskapasitet og logistikkplanlegging. COF Norge er derfor tungt involvert for å få dette organisert inn i en håndterlig etablering, før de overtar videre drift på egenhånd. Lastebil ble innkjøpt på slutten av 2012, og sjåfør med mekanikerkompetanse er planlagt ansatt av COF lokalt.

Kapasitetsbygging ifht inntektsinvestering og mestring av deres låneprogram er kommet inn i en god selvutviklende drift som de med suksess administrerer lokalt. Vårt neste utviklingstrinn vil utvides med opplæring i ledelseskompetanse, både for våre lokale COF ansatte og et utvalg gruppeledere som representerer alle COF gruppene. I samme forbindelse har vi også inkludert en modul av «endringsledelse», der vi prøver å påvirke

holdningsendring i forhold til vante tradisjoner. Selvsagt i dyp respekt for deres kultur og tradisjoner som viser deres rikholdige historie. Men vi prøver å synliggjøre hvilke tradisjoner som hemmer dem. Eksempelvis tidsforbruk på inntektsgenererende arbeid (som de bruker lite tid på) kontra sosialt tidsforbruk (som de bruker mye tid på). På passiviserende holdning til å vente på hjelp utenfra kontra hva man kan gjøre selv med de muligheter som finnes. Vi tar også opp forhold til korrupsjon og kjønnsfordelt arbeid. Og hva man *braker* penger på kontra innsatsen for å *skaffe* penger. Som eksempel er det tradisjon for å servere mat (påtvunget spleiselag) i alle sosiale sammenkomster (og de er det mange av), mens kun 1/3 hevder de har nok mat til familien. Holdningsendringer vil det ta tid å påvirke, men det er når disse kommer i bevegelse de virkelig vil se de store forskjeller.

Risikosikring

På individuelt nivå

Låntakere av microlån må være tilsluttet en registrert lånegruppe. Gruppens medlemmer får opplæring og rådgiving i flere møter før de får innvilget lån. Der både COF ansatte og bankens utlånsansvarlige verifiserer investeringsbehovets inntekspotensiale, og låntakerens *plan* for å betjene lånet (er påkrevd). Lån gis kun til å investere i inntektsgenererende virksomhet, og ikke til forbruksbehov. De lokalt COF ansatte og vår samarbeidsbank verifiserer og følger opp en slik utlånspraksis. Dette reduserer risiko for at låntakere tar lån de ikke har en realistisk plan for å kunne betjene. De månedlige rapporter viser mestring av tilbakebetaling på individ- og gruppenivå, som gir de COF ansatte mulighet til å igangsette støttetiltak for å få de som strever til å lykkes med både sin betalingssevne og inntektsutvikling.

Gruppe 5 i landsbyen Wumnebug. Fellesprosjekt er gruppens sikkerhet

På gruppenivå

Det er *gruppen* som er formell låntaker i banken, med individuell fordeling innad i gruppen. Så gruppene står solidarisk ansvarlig for at hele gruppen skal klare sine låneforpliktelser. Tilnærmet alle grupper har nå felles aktiviteter som bidrar til å hjelpe hverandre til å *sikre* hele gruppens låneforpliktelser. Ofte i form av en felles farm de jobber dugnad på, der inntekten er gruppens interne tilbakebetalingsgaranti. Gruppene har ukentlige møter der de

betaler sine låneavdrag, og intern administrasjon som også er en læreprosess for å styre sin egen økonomiforvaltning. Det etablerte opplæringsprogram sikrer at det tilføres relevant kunnskap sammen med lånekapitalen, for å gjøre låntakerne i stand til å forvalte investeringene i en kontinuerlig vekstutvikling.

Sikring av COF programmet

Oppfølging av lånegruppene skjer ukentlig via de lokalt COF ansatte, med rapportering hver måned til COF i Norge. Det er innført en rekke internkontroller lokalt for at det skal være selvkontrollerende når de på lengre sikt skal videreføre dette på egenhånd. En internkontroll som er såpass kryssjekket av alle involverte ledd, at det også bidrar til minimering av korrupsjonsrisiko (revisjonsgodkjent). Rapportering og kontroll gir i et kortsiktig perspektiv oversikt over hvordan overførte bistandsmidler forvaltes lokalt, og i et langsiktig perspektiv vil sikre at de samme utlånsmidler vil være tilgjengelig for lokalsamfunnet til samme formål i uoverskuelig fremtid.

Egenutvikling – veien mot uavhengighet

Organisering og administrasjon

Det er 2 COF ansatte i prosjektdistriktet, i tett samarbeid med lokal sparebank/Credit Union som ihht samarbeidsavtale administrerer COFs utlånskapital. De lokalt COF ansatte utvider gradvis sine administrative ferdigheter som også innebærer tilvenning til IT-utnyttelse.

Det er ingen ansatte i organisasjonen i Norge, alt arbeid gjøres som frivillig innsats med daglig leder som operativ ansvarlig. Det er derfor ikke noe felles arbeidsmiljø. Kjønnsfordelt består styret av 2 menn og 4 kvinner. Daglig leder er kvinne. Virksomheten driver ikke med noe som forurenser det ytre miljø.

Resultat 2012

Resultat av lokalsamfunnets fattigdomsutvikling, i tråd med stiftelsens formål, er omtalt på side 2 under «Utvikling». Der forbedring av fattigdomskriterier ihht FNs Tusenårsmål måles kontinuerlig på individ- og samfunnsnivå. Prioritering av kvinner i programmet fremmer deres egenutvikling og selvstendighet, mens kompetanseutvikling påvirker deres lokale samfunnsutvikling og veien mot uavhengighet av bistandshjelp.

De midler som har vært i gjenbrukssirkulasjon som *microlånkapital* i 2012 er de midler som ble overført fra starten i 2008 til desember 2011. Mens nye midler ble overført i mai 2012, og gir mulighet for utvidelse av flere lånegrupper fremover. Samtidig som stadig flere av de etablerte grupper utvider sine lånebeløp når de restarter nye låneperioder. Gjennomsnittlig lånebeløp har økt fra NOK 539 til 873 på 5 år
Midler til microlån skal i sin helhet gjenbrukes til nye lån etter hvert som de tilbakebetales. Pr. 31.12.12 var det ingen rapporterte avvik i tilbakebetalinger fra lånegruppene. Det er ingen svinn eller tap i microlånprogrammet.

Enkeltstående prosjekt for å *underbygge* inntektsutvikling i lokaldistriktet kan tildeles med inntil 15-20% av den total bistandstildeling. Ved oppstarten i 2008 ble det investert i et lager av kraftfôr for å understøtte alle låntakere som investerte i husdyravl. Inntekter fra salg av fôr dekker reinvestering av ny lagerbeholdning i en kontinuerlig selvfinansierende drift. Den samme kapital er fortsatt i sirkulasjon uten svinn.

Et nytt enkeltstående prosjekt ble tildelt midler (donasjon) i november 2011 og rentefritt COF lån i 2012, som skal underbygge tilgang til et større marked for hele lokalsamfunnet. Midlene er gitt som investering i en felles lastebil. Hele prosjektet omfatter produksjonskapasitet, transportlogistikk og salgsprogram.

Av midler som gjenstår på konto i Norge ved årsskiftet, er NOK 34.000 (1/3 av opprinnelig grunnkapital) besluttet av styret skal stå som låst reservekapital. Mens resterende overføres suksessivt til prosjektformål

Styret mener at det er grunnlag for fortsatt drift. Selv med begrenset tilførsel av nye sponsormidler, vil utviklingen i prosjektdistriktet ha en bærekraftig videreutvikling ved de midler som allerede er i sirkulasjon og prosesser som er etablert.

Lokal administrasjon i prosjektdistriktet er ledd i oppbygging av lokal kapasitet og mulighet til å videreføre sin utvikling på egenhånd på sikt.

Alle midler som er overført til prosjektdistriktet er fortsatt i organisasjonens eie og gjenbrukes kontinuerlig til fornyelse av lån eller enkeltprosjekt. Mens overføring til lokal drift er løpende forbruk, der hoveddelen er lønn til de 2 ansatte. Eierforholdet vil bli overført lokalt ved senere norsk utfasing.

COF har ingen kostnader til lønn eller infrastruktur i Norge, alt arbeid utføres som frivillig innsats. Herunder også kostnader til regnskapstjenester, IKT, banktjenester og markedsføring. Hovedvekten av kostnadene i Norge har vært knyttet til offentlige gebyrer og bankomkostninger, der sistnevnte refunderes som en del av sponsorbidrag fra vår samarbeidsbank. Reise til prosjektdistriktet i februar 2012 ble dekket privat, mens reise på nyåret i 2013 ble for første gang dekket av COF og kostnadsført på slutten av 2012. Flyreise for daglig leder er besluttet som en fast driftskostnad, mens reisekostnad for innleid fotograf ifm markedsføringstiltak i Norge er en engangsinvestering. Administrasjonskostnadene vil derfor overskride de normale intensjoner i 2012.

Profilering og engasjement

Vår innsats i 2012 har fortsatt vært rettet mot å få alle prosesser til å fungere med høyest mulig kvalitet og videreutvikle fremgangen i prosjektdistriktet. Innsamling av midler i Norge er fortsatt en utfordring i konkurranse med de store, siden vi verken har markedsbudsjett tilgjengelig eller kjendiser å trekke på. Det er flere ganger søkt støtte fra Norad, som fortsatt ikke gir utslag til tross for våre målbare resultat, sikkerhetsrutiner og prioritert satsing på fattigdomsutvikling og kvinners utvikling ihht FNs Tusenårsmål.

Sponsorstøtte er gitt fra både fra organisasjoner og enkeltpersoner, der de fleste gjentar sin støtte fra år til år.

Vår permanente profilering vil være våre nettsider www.cof.no. Her presenteres våre metoder og resultat av utviklingen i prosjektdistriktet. Det er et bevisst valg å presentere utfyllende informasjon. Både for å vise åpenhet til hva som foregår, og for å la norske lesere og givere få mer kunnskap om hverdagslivet i de samfunn de kan bidra til å utvikle.

Gjentagende annonsering i regionsavis har bidratt til mer branding av organisasjonen. Økende bruk av sosiale medier har vist økende folkelig engasjement og utvidet branding av vår eksistens.

Chains of Friendship er registrert i Stiftelsesregisteret, Frivillighetsregisteret og Innsamlingsregisteret. Ble i 2011 godkjent av Innsamlingskontrollen. Et kvalitetsstempel som viser at COF imøtekommer strenge krav til regnskapsførsel, åpenhet til forvaltning av midler og er underlagt høyeste krav til ekstern kontroll.

Bergen, 25.juni 2013

Styrets leder
Berith R. Silden

Styremedlem
Ole Nordstad

Daglig leder
Sidsel Lundebø

Styrets nestleder
Kjell Ivar Bruvik

Styremedlem
Irene Leknessund

Styremedlem
Trude Kjos Falkenberg

Styremedlem
Tone Gravdal

Chains of Friendship
AKTIVITETSREGNSKAP

	Note	2012	2011
Medlemsinntekter	1	68 250	35 900
Innsamlede midler, gaver mv.	1	185 900	134 010
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter som skaper inntekter	1	1 000	6 271
Annen finansinntekt	1	9 227	13 506
Sum anskaffede midler		264 377	189 687
Kostnader til innsamling av midler		-	-
Andre kostnader til anskaffelse av midler	5	10 149	-
Sum kostnader til anskaffelse av midler		10 149	-
Gaver, tilskudd, bevillinger til oppfyllelse av formål	6	-	-
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet	6	135 925	28 406
Sum kostnader til organisasjonens formål		135 925	28 406
Administrasjonskostnader	8	14 820	15 914
Sum administrasjonskostnader		14 820	15 914
Sum forbrukte midler		160 894	44 320
Årets aktivitetsresultat		103 483	145 367
Tillegg/reduksjon formålskapital			
Endring grunnkapital			
SUM TILLEGG/REDUKSJON FORMÅLSKAPITAL		103 483	145 367
Innsamlingsprosent		2012 100 %	2011 100 %
Formålsprosent = Kostnader til formålet / Sum forbrukte midler		84 %	64 %
Administrasjonsprosent = Administrasjonskostnader / Sum forbrukte midler		9 %	36 %

Chains of Friendship
BALANSE

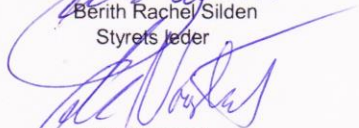
EIENDELER	Note	2012	2011
Mikrofinansmidler	4	394 143	276 677
SUM ANLEGGSMIDLER		394 143	276 677
Bankinnskudd	7	128 433	142 165
SUM OMLØPSMIDLER		128 433	142 165
SUM EIENDELER		522 576	418 842

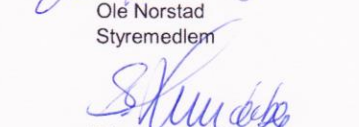
Chains of Friendship BALANSE

FORMÅLSKAPITAL OG GJELD	Note	2012	2011
Grunnkapital		100 000	100 000
Formålskapital med lovpålagte restriksjoner		-	-
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner		-	-
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner		34 000	34 000
Annen formålskapital		388 326	284 841
Sum formålskapital	3	522 326	418 841
Annen korstiktig gjeld		250	-
SUM GJELD		250	-
SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD		522 576	418 842
Formålskapital i prosent av totalbalansen		100 %	100 %

Bergen, 25. juni 2013

Berith Rachel Silden
Styrets leder

Ole Norstad
Styremedlem

Sidsel Lundebø
Daglig leder

Kjell Ivar Bruvik
Styrets nestleder

Tone Gravdal
Styremedlem

Trude Kjos Falkenberg
Styremedlem

Irene Leknessund
Styremedlem

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med Regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Regnskapet er også utarbeidet etter NRS (F) God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Årsregnskapet er satt opp som aktivitetsregnskap fra 2012 med omarbeidede sammenligningstall for 2011. Chains of Friendship har sin hovedaktivitet (70%) innenfor inntektsutvikling med mikrofinans som virkemiddel. I tillegg har de enkeltprosjekter som etableres for å støtte opp om låntakernes felles næringsutvikling. I 2012 har de to slike prosjekter. Prosjekt 1 består i et forlager til COFs lånetakere. . Prosjekt 2 består i innkjøp av en felles lastebil. Nærmere beskrevet i Note 6.

Anskaffede midler

Medlemsinntekter, innsamlede midler og inntekter fra aktiviteter inntektsføres etter bruttometoden ved opptjening.

Kostnader til anskaffelse av midler

Kostnader medgått til å skaffe midler kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Kostnader til organisasjonens formål

Kostnaden til organisasjonens formål omfatter utdelinger og bevilgninger som gjøres for å oppfylle formålet, og kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet. Kostnader til formålet i CoF er normalt direkte henførbare til aktiviteten. Fordeling av disse midlene er vist i egen note.

Administrasjonskostnader

Kostnader til administrasjon er hva det koster å drive stiftelsen. Her inngår regnskaps- og revisjonshonorar, offentlige gebyrer etc. i Norge. Ført som direkte kostnader pr. aktivitet.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Eiendeler som er knyttet til varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler som forringes i verdi avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld i norske kroner med unntak av andre avsetninger balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Mikrofinansmidler

Midler tilgjengelig for mikrofinans vises brutto i regnskapet, dette inkluderer midler som står på bank i prosjektområdet, samt midler som er utlånt til lånegruppene. Stiftelsen har disposisjonsrett til disse midlene som i første omgang overføres til bank i prosjektområdet. Disse midlene lånes ut til personer/grupperinger, og gir renteinntekter og risiko for tap på utlån. Det er vist egen note over status på disse midlene.

Note 1 Inntekt

	2012	2011
Sponsorbidrag	185 900	134 010
Medlemsbidrag	68 250	35 900
Annen inntekt - julekortsalg	1 000	6 271
Annen finansinntekt	9 227	13 506
Sum Inntekt	264 377	189 687

Alle bidrag er frie midler

Note 2 Lønn og ytelser til ledende ansatte, styret og revisor

Det er ingen lønnet ansatte i selskapet.

Det er ikke utbetalt lønnskostnader eller honorar til styret i 2012. Det er heller ikke stilt lån eller annen sikkerhetsstillelse til ledende personer.

Kostnadsført revisjonshonorar for ordinær revisjon, inkl. teknisk utarbeidelse av årsregnskap, i 2012 er 7 500 inkl. mva.

Note 3 Formålskapital

	Grunnkapital	Formålskapital med selvpålagte restriksjoner	Annen Formålskapital	Sum
Formålskapital 01.01.2012	100 000	34 000	284 841	418 841
Årets resultat			103 485	103 485
Formålskapital 31.12.2012	100 000	34 000	388 326	522 326

Note 4 Mikrolån

Stiftelsen yter mikrolån i Kamerun. Drifting av lånene blir administrert via den lokale bankforbindelsen og lokalt COF-ansatte. Med månedlig internkontroll i COF Norge. Mikrolånkapitalen gjenbrukes kontinuerlig, og øker akkumulert i takt med nye bevilgninger.

I 2012 er det overført 119 000 (i 2011 kr 70 000) til bruk i dette formålet.

	2012	2011
Innskudd i bank i prosjektområdet	182 539	113 508
Utestående mikrolån	211 604	163 169
Avsetning tap/reduert tap på mikrolån	-	-
Beholdning mikrofinans - utestående lån og kontanter	394 143	276 677

Note 5 Kostnader til anskaffelse av midler

Reisekostnader fotooppdrag til bruk i markedsføring	10 149	-
Sum kostnader til anskaffelse av midler	10 149	-

Note 6 Kostnader til organisasjonens formål

	2012	2011
Honorar lokalt ansatt	28 734	19 639
Reisekostnader	9 014	-
Kjøp av lastebil mv til bruk til prosjektet	98 177	8 767
Kjøp av for	-	-
Sum kostnader til organisasjonens formål	135 925	28 406

Enkeltprosjekt 1: Det ble i 2008 bevilget midler til kjøp av kraftfôr i prosjektområdet. Prosjektet understøtter låntakerne i mikrofinansprogrammet som har lånt til husdyravl. Dette prosjektet sirkulerer med samme kapitalverdi uten at det har vært tilført tilskudd siden 2008. Opptjente midler på salg benyttes til fornyet innkjøp av ny lagerbeholdning

Enkeltprosjekt 2: Det ble opprettet nytt transportprosjekt i 2011. Bevilget kr. 66.000 i 2011 og kr. 36.500 i 2012. Inntående prosjektmidler bank transportprosjekt pr 31.12.2012 er kr 5.658 etter at de overførte pengene ble benyttet til kjøp av lastebil. Formål felles transportbehov for å bringe økende avling til større markeder.

Note 7 Bankinnskudd

	2012	2011
Administrasjonskonto Kamerun	4 503	8 979
Cooperativ konto Kamerun - øremerket transportprosjekt	5 658	66 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende i Norge	118 272	67 185
Sum bankinnskudd	128 433	142 165

Note 8 Administrasjonskostnader

	2012	2011
Admin.kost Norge	2 489	2 564
Revisjon og regnskapshonorar	9 726	7 500
Årsavgift lotteritilsynet og registreringsavgift	2 605	5 850
Sum administrasjonskostnader Norge	14 820	15 914

Note 9 Formålsprosent, administrasjonsprosent og innsamlingsprosent

	2012	2011
Innsamlingsprosent	100 %	100 %
Formålsprosent	84 %	64 %
Administrasjonsprosent	9 %	36 %

Formålsprosenten forteller hvor mye som faktisk er brukt på det ideelle formålet.
Formålsprosenten beregnes ved å dele kostnader til formålet med sum forbrukte midler

Administrasjonsprosent beregnes ved å dele administrasjonskostnader på sum forbrukte midler

Innsamlingsprosenten beregnes ved å ta innsamlede midler redusert med kostnader til innsamling av midler og dele på innsamlede midler

Note 10 Nærstående parter

Organisasjonens nærstående parter består av styret og daglig leder. Utover dette har ikke organisasjonen nærstående parter. Styret og daglig leder mottar ingen kompensasjon for sitt arbeid.

Til styret i Chains of Friendship

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Chains of Friendship, som viser et positivt aktivitetsresultat på kr 103 483. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, aktivitetsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for organisasjonens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Chains of Friendship per 31. desember 2012, og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

---

*PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 3984 - Dreggen, NO-5835 Bergen
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap*

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

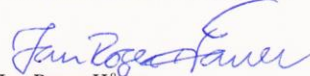
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Bergen, 25. juni 2013

PricewaterhouseCoopers AS

Jan Roger Hånes
Statsautorisert revisor

(2)